

ἐν Ὑδρα ἐκαλοῦντο συνήθως σιμαδόροι, βλέπε Α. ΛΙΓΝΟΥ, Ἐρχεῖον τῆς Κοινότητος Ὑδρας, 2, Πειραιεύς 1921, σελ. 9 καὶ γενικῶς Ι. ΛΥΚΟΥΡΗ, Ἡ διοίκησις καὶ δικαιοσύνη τῶν τουρκοκρατουμένων νήσων Αἴγινα, Πόρος, Σπέτσαι, Ὑδρα κλπ., Ἀθῆναι 1954, σελ. 190, 270, 305 ἑπ., 318.

Περὶ τῆς σημασίας τῶν ρητρῶν πουλεῖ καὶ παραδίδει καὶ αἰωνίως ἀποξενώνει (= ἀφίσταται τῶν ἐλληνοαιγυπτιακῶν παπύρων) (στίχ. 1-2)· καὶ ἀπὸ τὴν σήμερον ἀποξενοῦται αὐτὴ καὶ οἱ κληρονόμοι της, καὶ μένει αὐτὸ τὸ ἐλαιόδενδρον εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κυριότητα τοῦ ἀγορασθέντος μπάου (στίχ. 9-11), βλέπε λῆμμα ἐγγράφου 11. Περὶ δὲ τῆς ρήτρας: προικίσῃ χαρίσῃ κάμνοντάς το ὡς θέλει καὶ βούλεται ὡς τέλειος οἰκοκύρης (στίχ. 11-13) λῆμμα ἐγγράφου 6.

Τὸ παρὸν εἶναι ἰδιωτικὸν ἐγγράφον συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Ζανῆ Ἰωάννου Καμπάνη ὅστις χρησιμεύει καὶ ὡς μάρτυς (στίχ. 19-20). Ὑπογράφουν δὲ αὐτὸ καὶ δύο μάρτυρες (17-18).

1 » διὰ τοῦ παρόντος πωλητηρίου γράμματος γίνεται δῆλον ὅτι πουλεῖ καὶ
2 παραδίδει καὶ αἰωνίως ἀποξενώνει τὸ φλωρὴ σύζυγος τοῦ μακαρίτου
3 Ἰωάν(νου) σοφianoῦ, τὸ ἐλαιόδενδρον ὅπου ἔχει κείμενον εἰς τρεῖς βα-
4 λαγίς, εἰς τὸν ἄρχον κωνσταντῆν Ἰωάννου μπάου, τὸ ὅποιν
5 εἶναι φυτευμένον μέσα εἰς τὸ πρῶμα τῆς εὐγενείας του διὰ γρό-
6 σια πενήντα ἥτοι— γρ 50: κατὰ τὴν ἀποκοπὴν⁽¹⁾ τοῦ
7 ἀντριᾶ κόχιλα, καὶ Ἰωάν(νου) διαθεμῆ. καὶ ὁμολογεῖ ἡ ρηθεῖ-
8 σα, τὸ φλωρὴ ὅτι ἔλαβεν τὰ αὐτὰ ἄσπρα σῶρα καὶ ἀνελλι-
9 πῃ, καὶ ἀπὸ τὴν σήμερον ἀποξενοῦται αὐτὴ καὶ οἱ κλη-
10 ρονόμοι της, καὶ μένει τὸ αὐτὸ ἐλαιόδενδρον, εἰς τὴν ἐξου-
11 σίαν καὶ κυριότητα τοῦ ἀγορασθέντος μπάου, προικίσῃ
12 χαρίσῃ, κάμνοντάς το ὡς θέλει καὶ βούλεται ὡς τέλειος
13 οἰκοκύρης, καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν ἔγινεν τὸ παρὸν
14 πωλητήριον γράμμα, καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῆς εὐγενείας του, ὑπο-
15 γεγραμμένον παρὰ ἀξιοπίστων μαρτύρων διὰ ἀσφάλειαν.

16 1823: φεβρουαρίου: 28:

2^α X. 17 ὁ οἰκονόμος μπάος μάρτυς:—

3^η X. 18 ἀπόστολος μάτζας μάρτυς:

19 ζανῆς Ἰωάν(νου) καμπάνης γραφεὺς

20 καὶ μάρτυς

(¹) εἰς τὸ κείμενον: ἀπὸ κοπῆν.

Verso

- 4^η X. 1 πώλησις τοῦ δεν-
2 δροῦ εἰς τὸ χωράφι
3 τῶν βαλανιῶν διὰ γρ. 50.

13

Ὁμολογία τοῦ κοινού τῆς Ἀμοργοῦ

Χάρτης δίφυλλος
0,300 × 0,210

1810, Σεπτεμβρίου 28
Ἀμοργός

Ἡ «κοινότης» (στίχ. 3) ἢ τὸ «κοινόν» (verso στίχ. 1) τῆς Ἀμοργοῦ, λαβὼν ἐν ἔτει 1810 ἀνάγκην χρημάτων, δανεῖζεται τὴν 28^{ην} Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους διὰ τὰς ἀνάγκας του παρὰ τοῦ Κωνσταντάκη Ἰωάννου Μπάου τὸ ποσὸν τῶν χιλίων ἑκατὸν γροσίων, ἐκδίδον ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ ὁμολογίαν, ἥτοι χρεωστικὴν ἀπόδειξιν. Τὸ δάνειον συνάπτεται δι' ἐν ἔτος καὶ μὲ τόκον 12% κατ' ἔτος μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποῖου καθίσταται ληξιπρόθεσμον ἐπὶ τόκῳ ὑπερημερίας 12% ἐπίσης μέχρις ὀλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως.

Τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ ὁμολογίαν, ἥτοι ἔγγραφον περὶ συνάψεως δανείου. Ἰδιαιτέρως προσδιορισμὸς δὲν ἀπαιτήθη, διότι κατ' ἐξοχὴν ἡ σύμβασις δανείου συνήπτετο ἔγγράφως, συμφώνως πρὸς συνήθειαν σταθερῶς κρατήσανσαν καθ' ὅλην τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου. Ἐφ' ὅσον ἐπομένως διὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ ἀπαιτεῖτο ἔγγραφον, καλούμενον ὁμολογία, διὰ τοῦ τελευταίου τούτου ἐξυπακούετο ἄνευ ἐτέρου τὸ δάνειον. Συνετάσσετο δὲ αὕτη, ὡς ἡ παροῦσα, ὑπὸ τύπον χρεωστικῆς ἀποδείξεως. Διὰ τὸ ἀδιάβλητον ὑπέγραφον μάρτυρες, συνήθως τρεῖς (*Πρόχειρον Νομικὸν* ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ, ἔκδ. Ε. Ταπεινοῦ, Κωνσταντινούπολις 1887, σελ. 209 ἐπ.). Τοῦτο ὅμως δὲν ἐτηρεῖτο πάντοτε. Εἰς τὴν παροῦσαν δὲν προσυπογράφουν μάρτυρες, σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ διότι τὸ δάνειον συνάπτει ἡ κοινότης, ὑπογράφουν δὲ ἀρχαὶ καὶ νοικοκύρηδες.

Πρὸς τὸ τελευταῖον γεγονὸς συνδέεται τὸ ζήτημα, ἂν αἱ κοινότητες κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας ἀπετέλουν νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἂν καὶ μέχρι ποίου σημείου αἱ πράξεις καὶ ἐνέργειαι τῶν ἐκπροσωπούντων ταύτας τὰς ἐδέσμευον.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δέον, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅπερ, καθ' ἡμᾶς, δὲν εἶναι συμπτωματικόν, ὅτι δηλ. ἐν στίχ. 2 ἐπ. λέγεται: *δηλον γίνεται, ὅτι ἐλάβομεν δανειακῶς διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τῆς κοινότητός μας ἡμεῖς οἱ κάτοικοι τῆς ἀμοργοῦ ἱερεῖς προεστοὶ νοικοκύρηδες*. Δηλαδή φέρονται δανειζόμενοι ἅπαντες οἱ κάτοικοι, οἵτινες καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν μέλη τῆς κοινότητος Ἀμοργοῦ καὶ οὐχὶ ἡ κοινότης ὡς νομικὸν πρόσωπον. Ἄν δὲ προστίθεται: *ἱερεῖς προε-*

